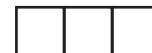

B8 Mänskliga rättigheter en förutsättning för demokratin

Uppgiftsformulering

De mänskliga rättigheterna sägs vara en förutsättning för demokratin.

Resonera om varför respekt för de mänskliga rättigheterna är så viktiga i en demokrati.

Utgå från några olika mänskliga rättigheter i ditt resonemang.

(Exempel på mänskliga rättigheter, som du kan använda dig av i ditt svar: yttrandefrihet / alla människors lika värde / rätten att gå i skola)

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet: delkunskapskrav 5

Eleven har grundläggande/goda/mycket goda kunskaper om demokratiska värden och processer och visar det genom att föra enkla/utvecklade/välutvecklade och nyanserade resonemang om demokratiska rättigheter och skyldigheter, samt om för- och nackdelar med olika former för gemensamt beslutsfattande.

Bedömningsaspekter

Progressionen i uppgiften består av:

- i vilken utsträckning svaret innehåller förklaringar av mänskliga rättigheters koppling till demokratin

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller en förklaring till hur mänskliga rättigheter kan kopplas till demokrati.	<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller två förklaringar till hur mänskliga rättigheter kan kopplas till demokrati.	<ul style="list-style-type: none">• Svaret innehåller tre förklaringar till hur mänskliga rättigheter kan kopplas till demokrati.

Vanliga orsaker till att svar inte når nivå E

- Eleven redogör för innebörden i en eller flera mänskliga rättigheter utan att förklara varför den/de är viktiga i en demokrati.
- Eleven beskriver demokrati.
- Eleven benämner en/flera mänskliga rättigheter och menar att den/de är viktiga för demokratin utan att förklara varför den/de är det, dvs. saknar tydlig koppling mellan rättigheten/rättigheterna och dess/deras funktion i demokratin. Exempelvis att eleven skriver att alla människor måste ha ett lika värde för att det är grunden i demokrati men förklarar inte varför det är viktigt.

Exempel på svar som visar på koppling mellan mänsklig rättighet och demokrati

Observera! Elevsvarsexemplen utgår från de i uppgiften givna mänskliga rättigheterna men eleven har möjlighet att välja andra. Bedömningen ska då göras i linje med exemplen.

Yttrandefrihet

Exempel på svar

”En demokrati består av ett folk, ett jämlikt folk. Om alla personer i demokratin har samma rättigheter kan demokratin fungera som den är tänkt. Om alla personer har olika rättigheter kan inte demokratin fungera eftersom olika delar av samhället är olika då uppstår svårigheter att göra det bästa för folket. Ett exempel är yttrandefrihet, om inte alla har yttrandefrihet kan falsk information spridas vilket kan avgöra valet som folket gör, då blir landet ingen demokrati längre eftersom staten styr vilken information som ska nå folket.”

Kommentar

Svaret innehåller en förklaring till hur yttrandefrihet kan kopplas till demokrati genom att eleven förklarar hur avsaknad av yttrandefrihet skulle göra att ”falsk” information skulle spridas och staten skulle styra vilken information som skulle nå folket, vilket i sin tur skulle påverka folkets val.

Uppgiftens bedömningsanvisning fortsätter på nästa sida

Människors lika värde

Exempel på svar

”Ett annat exempel är alla människors lika värde, om ett samhälle inte är jämlikt är det ingen demokrati eftersom vissa ”sorters” människor får olika valfrihet i landet. Då kan inte staten fatta kloka beslut om de bara tar förslag från en liten del av samhället.”

Kommentar

Svaret innehåller en förklaring till hur alla människors lika värde kan kopplas till demokratin genom att eleven förklarar hur ett ojämlikt samhälle där staten bara lyssnar till ett fåtal människor när beslut ska fattas leder till att man inte kan fatta ”kloka” beslut.

Rätt att gå i skolan

Exempel på svar

”Rätt till skola är också viktigt för demokratin. I skolan lär vi oss mycket om vad som är rätt och fel, vi lär oss läsa och skriva, vi möter andra människor. Allt sådan skapar ett högtbildat samhälle där det inte är en vardag med bomber och våld. Jag tror att en skola med bra lärare skapar ett bättre samhälle och ett bättre land. Utan skolan hade vi fått lära oss av våra föräldrar, och vad dem lärde sig, och samhället utvecklas så deras uppfostran om saker var kanske inte det bästa.”

Kommentar

Svaret innehåller en förklaring till hur rätten att gå i skolan kan kopplas till demokrati genom att eleven skriver att man i skolan lär sig saker som är viktiga i en demokrati och att vi annars hade fått förlita oss på vad våra föräldrar en gång fått lära sig, vilket kanske inte stämmer överens med det som krävs i dagens samhälle.